

Nro. 32.

A' FELS. R. TSASZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Octobernek 20-dik napján 1795.
esztendőben.*

Hadi Történetek.

Kettős tudósítást közölt velünk a' Fels. hadi Cancellária, mellynek egyike a' Sept. 24-ik napjától fogva Octob. 2-dikáig történt dolgokat; az utólsóbb pedig a' Gr. *Clerfayt* F. M. armádiájának *Ménus* vizén lett által menetelét, a' Franziákkal való viaskodását, ezeknek megveretéseket, és *Moguntzia* várának Octob. 13 dikán ostrom alól lett fel szabadítását tárgyazzák. Az utólsóbbat a' közelebb múlt vasárnapon ide Bétsbe érkezett *Spangen* nevű *Clerfayt* regementjéből való fő strásamester kurir fővel hozta Fels. Urunknak, melynek rövid foglalattya ebből áll: „Octob. 10-ikén által költözvén armádiánk a' *Ménuson Zélingenstadt* és *Offenbach* mellett, más nap *Bergen* nevű

helység alatt táborba szállott, és noha a' nagysár, és szüntelen való esözések miatt, tsak azután 24 órával érkezett oda az ártilleria: még is mindazáltal meg se pihentek vitéz seregeink, hanem mindgyárt akkor által üzték a' *Nidda* vizén az ellenséget. Octob. 12-dikén *Höchst* faluból egynéhányszor *Niddára* rohantak a' Frantziák: mindazáltal mindenkor nagy veszteséggel visszaverettek, holott leg több halznunkra vóltak a' *Ménuson* túl készitetett battériáink. Ezen egymás után következett apró tsatazásokban az ellenség vesztesége 1500, a' mienk pedig 300 emberre tetetik. Octob. 13-ikát meg előzőtt éjjel nagy sebességgel a' *Láhn* folyó vize felé, a' hegyek közé vonta magát az ellenség 3 colonnében, a' hová nyomba üzték őket könnyű lovassaink 's egynéhányat el is rablottak közülök. A' tartalék corpus és az avántgardé *Homburgba* és *Usingenbe* marsiroztak Gr. *Hadik* Generál Majór vezérlése alatt, más nap pedig önnönmaga Gróf *Clerfayt* Feldmarsál is utánnok menni szándékozott az ármádiának derekával.

Clerfayt Feldmarsálnak elsőbb tudósítása, mellyett még *Arhejlingeni* fő kártélyából Octob. 8-ikán küldött a' Fels. udvari hadi Kancelláriához, im' e' következő dolgokat foglallya magában: — „Sept. 29-dikén, dél után 4 órakor 400 lovassággal által költözött az ellenség a' *Nekkár* vizén *Helsheim* és *Feutenheim* közt, és mindgyárt akkor a' *Strasheimerhof* és *Hedesheim* alatt állott forpostjainkra ütött; hanem a' Császár huszár regementjének Oberstere *Nagy* két escadrón huszársággal forpostjainknak segítségekre menvén a' Frantziákat meg támadta, és noha sokkal számosabban vóltak a' mieinknél, még is meg futamtatta, 60 embereket le vágott, sokat a' vízbe ugratott, ennekfelette 2 tisztet 2 strázsamestert, egy furirt, 1 trombitást, 1 káplárt, 20 köz embert, és 23 lovat el fogott; maga pedig tsak egy embert veltett el 's ketten kaptak sebet.

Sept. 24-dikén délután 4 órakor az *Erbenheimi* tetőig nyomult előre az ellenségnek avantgardéja *Bernárdeau* Generális vezérlése alatt; *Kleber* Generális is követte ötet 5 ezer emberrel, és *Moreau* Generális ugyan annyi ezerrel, 's mindnyájan a' *Mosbachi* és *Hochheimi* tetőkön telepedtek le. *Sept. 25-dikén* reggeli hatodfél órakor 400 Fr. gyalog vadász, és egy escadrón lovasság mentek *Kostheim* alá, 's ott állott 30 vitézeinket onnan ki nyomták, annakutánna ismét 500 gyalog és 2 escadrón lovas Frantziáság 's egynéhány ágyúi mentek segítségekre: ellenben *Casselből* két kompánia gyalogságot, 2 hat fontos ágyút, és 2 haubitzát küldöttek ki vezérjeink ellenek, a' kik 9 órától fogva 10 óráig tartott ágyúzások, és apró fegyerből való tüzelések után az ellenséget hátra nyomták, hanem *Kostheimből* tsak ugyan ki nem üzhették az ellenséget. E' nap három tisztjeink kaptak sebet, egy pedig 8 köz emberrel fogságba esett, egy hólt meg, és 35 kapott sebet.

Sept. 27-dikén jökor reggel hidat tsinált az ellenség a' *Ménus* vizére, és mind gyalogsággal, mind lovassággal meg töltötte *Bischofsheimot*; hanem a' mieink is olly szorgalmatosak vóltak, hogy már azon nap mély gödröket ástak a' régi Fr. sántzokban, a' *Ménus* tsutsát is meg rakták hegyes karókkal, és battériákat is készítettek a' mellett.

Octob. 2-dikán *Weisenautól* fogva a' *Ginsenheimi* útig állott forpostjainkat meg támadták 's hátrább nyomták a' Frantziák, és 8 haubitzákat ki szegezvén *Bretzenheimtől* jobbra, keményen lövöldözték táborunkat, de igen kevés haszonnal, mivel egy emberünknél több meg nem hólt, 1 esett sebbe, és 2 fogságba. A' következő nap reggeli harmadfél órakor ismét tüzelni kezdetek táborunkra; de tsak ugyan nem olly keményen mint az előtt való napon.

Frankfurtból Octob. 6-dikán. Tegnap gyakor-
ta való ágyúzás hallatott *Kaszszel* felől, hanem

oka nem tudatik. Hochheimnek ugyan birtokában vagynak a' Frantziák, és a' Kasseli futó sántzokat fedező sántzokból sem lehetett őket még ekkorig kiűzni. *Kostheimnak* pulzta helyénél egyéb nem maradt, holott most a' Cs. Királyi vitézek állanak.

Frankfurból Octob. 7-dikén. Tegnap és ma gyakorta való ágyú ropogás hallatott Moguntzia környékéről. Tegnap ismét meg támadtak a' Frantziák a' *Kasseli* sántzokat. A' tegnap előtti ágyúzás *Bieberich* alatt történt. Az *Ehrenbreitsteini* erősséget *Moreau* Fr. Generális ostromolylya 16000 emberrel 's a' t. A' későbbi tudósítások szerént *Wiesloch*tól *Manheim* alá rukkolt a' Gr. *Wurmser* armádiája, a' honnan nem sokára új történeteknek híret fogjuk hallani. A' Frantziák nehéz ártilleriájoknak hozzájuk érkezése után mingyárt Moguntzia ostromlásához akarnak fogni. — A' Fels. Angliai király meg izente *Printz Condének*, hogy hanemha Novemb. első napjáig által megy a' *Rénus* vizén, többé zsoldot nem ad a' Frantzia emigránsoknak. Hannoverai tartományai-ból mind ki küldötte őket.

Olasz Ország.

A' *Velentzei* Tanáts egy különös szépségű emlékezet oszlopot emelt néhai híres Admirálisának *Angelo Emónak*. Az ez a oszlopot készítő igen híres mesternek *Canovának* elztendőnként 100 arany pensiót rendelt hólta napjáig. *Pallotta Wilhelm* kárdinálisnak Sept. 19-dikén történt halála által, a' hetedik kárdinálisi szék maradt üresen; azután következett nap egy titkos gyűlésben Római Vicáriusságra emelte a' Sz. Pápa *Somaglia Julius Mária* Kardinálist, 's egyfzersmind új-jába nyomta a' kárdinálisi gyűrűt.

Sept. 30-dikán jutott *Livornóban* az az Török Országi Görög hajó, a' melly *Deschorches* vólt *Konstántzinápolyi* Frantzia ministert *Smirnából* oda

vitte. Minthogy *Smirnában* is mutogatta magát a' pestises nyavalya, 40 napi contumatziót kell néki tartani a' *Livornói* ispotályban. *Génuában* azt a' hírt vitte Sept. 26-dikán egy Spanyol korvette, hogy a' *Tuloni* kikötő helyből ki ment Fr. flottának egy része, melly 6 linea hajóból, 10 fregáttából, és 6 korvettéből állott, szerentsésen bejutott a' *Carthagénai* kikötő helybe, 's ugyan ott öszve kaptsolta magát az ott lévő 25 linea hajókból álló Spanyol flottával. Ugy mondják, hogy ez az eggyesült flotta a' közép tengerben lévő Anglus flottát akarja megzabolázni, hogy a' *Livornóból* és *Génuából*, Spanyol, és Frantzia Országba menni szándékozó hajóknak többé akadályokra ne lehessen. *Nizzától* nem messze harmintz hajóból álló Angliai flotta láttatott, mellyre nézve azt a' parantsolatot adta ki az oda való kormányozó, hogy az első jel adásra minden harangok megvonattassanak, 's fegyert fogjanak az ott lévő nemzeti gárdisták. A' Sept. 20-dik napját követett éjjel vólt ködben a' *Génuai* kikötő helyben blokiroztatott Fr. fregátták, és 20 eleséges hajók szerentsésen ki repültek Frantzia Ország felé.

Sept. 24-dikétől fogva semmi nevezetes dolog nem történt az Olasz Orzági Cs. Kir. és Fr. armádiák közt, azon kívül, hogy a' mieink egy Fr. patrolt, az az, vigyázó tsuportot eltsiptek. *Borchetto* mellett hét Frantzia hadakozó hajók állanak, kétség kívül olly véggel, hogy a' próbát teendőket segíthessék. A' Sept. 19-dikén történt tsatában Fr. fogságba esett *Smidfeld* regementéből való kapitány *Rustiáni* még a' nap *Massena* Fr. Generálisnál ebédelt. Igen barátságosan és nyájassan fogadtatott a' Fr. tisztek által, 's mingyárt más nap, adott parolájára, szabadon bocsátatott.

Sept. 14-dikén jutott a' *Kellermann* Generális fő kvártélyába az a' nemzeti képviselő, a' kire bízott az új Constitutióznak azon armádia előtt va-

ló fel olvastatása, és a' vitézeknek arra való meg esküdtetése. Más nap regvel fel gyűlvén a' Generálisok a' fő kvártélyba, a' nemzeti biztossal együtt a' táborba mentek, holott már akkor fegyveresen rendben állott az ármádia. A' Constitu-
 tió előttök el olvastatván, kinek kinek szabadság engedtetett arról való értelmének ki mondására. Az egész ármádiánál nagy tsendesség lévén, egy granatéros a' rendből ki ugrott, 's ezt a' kérdést tette a' nemzeti képviselőhöz : mit akar, *úgymond*, a' Convent ezen Constituciónak készítése által el érni? Azt, *felele a' képviselő*, hogy szabadda, és szerentséssé tegye a' Fr. népet. [Jól vagyon, mondá a' granatéros, így én is szabad vagyok és szabadon is belzélhetek. Ekkor az ármá-
 dia felé fordulván így szóllott: „Atyámfiai! engedgyétek meg, hogy helyettetek szószolló lehessék. Imé lásd nemzeti képviselő, semmi láb-
 lim nintsen, a' rajtam lévő felső ruha, és ing is tsupa rongy, melly sem a' hideg sem az esső ellen nem védelmezhet engemet; 4 naptól fogva sem nékem, sem pajtásaimnak egy harapás kenyér sem vólt a' szánkban, a' pénzemnek semmi betse nintsen, és a' sok strapátzia által el lankadván, ha a' nyomorúság miatt el nem akarok veszni, kénytelen vagyok annyit lopni, a' mennyiből élhetek, 's ilyenképen más embertől el kell vennem azt, a' mire néki is olyan szüksége vagyon mint nékem. Hogyha szerentséssé kívánnya a' Convent a' Fr. népet tenni, elsőben is azokat tegye szerentsésekké, a' kik tulajdon vérekkel szerzették meg a' szabadságot, és híven védelmezték a' hazát. Ebből áll az én és pajtásaimnak akarat-
 rattyok. Menny el *Párisba*, 's vidd azt a' Convent eleibe, és mond meg, hogy mi kenyér, pénz, és köntös nélkül sem Constitucióját bé nem vehettyük, sem nem védelmezhettyük, és hogy mi nem a' hízeltedő beszédekben, hanem a' valóságban kívánnyuk tenni szerentsénket“ Hijjában erőlkötenek a' Generálisok, 's hijjába vesztegettek szép szavaikat, eggyetlen egy katona sem akart

a' Constitutióra meg esküdni. Még azon a' napon el indúlt onnan a' nemzeti képviselő, a' kit sok motsokkal követtek a' vitézek, az említett granatéroszt pedig meg ölelgetvén, dicséretekkel meg tetézték, 's ekként kiáltoztanak: *éllyenek a' granatérosok, éllyen a' mi barátunk!*

A' *Pedemonti* seregekről következő tudósításokat olvasunk a' *Turini* közönséges újság levelekből: *Sept.* 20-dikán egy 11 Frantzia granatérosokból álló postra ütvén a' szabad seregnek kapitánya *Ambrus*, egynéhányot el tsipet közülök. Néhány időtül fogva 62 Fr. foglyot vitt bé az ő compániája. Ugyan azon szabad seregek kapitánya *Paudini* *Sept.* 27-dikén 7 Frantzia örállókat támadt meg, 's egynéhányat meg is ölt közülök; a' magaéi közül pedig senki sem meg nem holt, sem sebbe nem esett.

Frantzia Ország.

A' múlt hólnapnak végén tartatott gyűlésben következő végzéseket hozott a' Convent az isteni tiszteletnek külső módjáról. 1.) Minden isteni tiszteletre ölzve gyülekező közönség, akár melly vallású légyen is az, a' külső polgári hatalom vigyázattya alatt lészzen, melly vigyázat egyedül a' politziai rendet, és a' külső bátorságot tárgvazza 2.) Valaki az isteni tiszteletnek tárgyait annak rendes helyein, avagy a' magok kötelességeket folytató vallás szolgait meg motskollya, avagy közönséges rendeletlensége által az isteni szolgáltnak tzerémoniáit félbe szakasztya, vagy egy olly pénzbéli büntetésre fog íteltetni, melly 500 livrán felül, és 50 livrán alól nem lészzen; vagy pedig, fogságra, a' melly leg fellyebb két esztendeig 's leg alább egy hólnapig fog tartani. 3.) Az itten meg határoztatott büntetés alatt minden bíráknak, adminisztrátoroknak, egy szóval mindennek, meg tiltatik, hogy sem veréssel, sem fenyegetéssel, sem egyet, sem többet ne kényszerítse-

nek e' vagy ama vállásbéli innepeknek 's nyugodalom napjának tartására, sem senkit abban meg ne akadályoztassanak. 4.) Mindazáltal a' poliziai gondviselés alá vetetnek a' törvény által meghatározott nyugodalomnak napjain és az innepeken tartandó rendtartások. 5.) Senki semminémű isteni tilztelel alkalmazatossággal papi hivatalt nem viselhet, hogyha már annakelőtte azon helységnek polgári előjárójától arra való engedelmet és szabadtságos levelet nem nyert. 6.) Az ilylyetén írott engedelem következő módon légyen ki kélzítve: N. N. ezen vagy ama napon előttünk meg jelent, itt vagy amott lakik, 's következőképen jelentette ki magát előttünk: „Meg esmérem, hogy a' Frantzia polgárságban áll a' fő hatalmassag, és magamat a' respublika törvényének engedelmisségére 's alá vetésére kötelezem. Ezen maga ki jelentését írásba fel vettük, ő pedig kötelessége fzerént maga nevét alája írta. — A' melly maga ki jelentés vagy többet, vagy kevesebbet foglal magában semmit sem ér, és a' ki azt bé vejéndi 500 livrára, vagy leg fellyebb egy ezstendei, 's leg alább 3 hólnapi fogságra fog büntetni. 7.) Valaki ezen végzésnek ki hirdetése után akármelly isteni szolgálatot végbe visz, a' nélkül, hogy a' fellyebb való tzikkelyekben meghatározott hagyásoknak eleget tett vólna, a' hatodik tzikkelyben ki jelentett módon fog meg büntetni, és a' ki azontúl is még egyszer azt miveléndi, 10 ezstendeig való rabságra íteltetik. 8.) A' melly egyházi szolga magát a' fellyebb le írtt módon ki jelenti; hanem azon jelentését vagy meg másolylya, vagy valamiben meg változtattya, vagy ellene protestál, vagy azt meg szoríttya, örökre ki fog hajtatni a' respublika tartományaiból, hogyha pedig viszsa menénd abba, hóltig való tömlötzbe fog tsukatni 's a' t.

Nantesből következő tudósítást küldöttek a' Közjóra ügyelő Commissióhoz az ott lévő nemzeti képviselők. „Még most is a' mi tenger par-

tyaink körül vagynak az Anglusok, és a' *Quiberoni* kikötő helyben nyugofznak hajóik, melly mind igen tágas, mind alkalmatos, és lehetetlen azokat a' tengernek partyáról lövöldözni. Még most sem szállottak ki a' szárazra, és ha próbát tennének is, nem igen bóldogúlnának. *Belle-Isle*-ben 7000 ember vagyon őrizetben, holott 5000 is elegendő volna védelmezésére.

A' *Dovayi Merlin* következő tikkelyeket tétett a' Convent eleibe a' jóvá hagyás végett:

- 1.) A' nemzeti képviselőkön, és azokon kívül, a' kikre a' fegyveres népnek kormánya bizatott, senki sem állíthattya azt ki *Párisban*.
- 2.) Minden kormányozóknak, hadi tiszteknek és katonáknak megtiltatik mások parantsolattyának engedelmeskedni, azokon kívül, a' kiknek adgyák azt a' nemzeti képviselők.
- 3.) A' melly tizt másnak parantsolattyára az alatta való népet ki rukkoltattya, a' haza ellenségének, 's pártosnak fog tartatni, és mint olyan a' birák eleibe idéztetni.

Gaudin azt beszélette a' Convent előtt, hogy *Charettének* egy kurirja fogatott el *Niorban* (a' felső Pictáviai tartományban), a' ki bizonyos levelekkel *Párisba* menni szándékozott, sőt más tanúbizonyságok is vagynak arról, hogy *Charette* egyet értőleg legyen Páriszal, és az ezen városban történt mozdulások a' Wendei mozdulásoktól fügjenek. Eggyik levélben, így szóllott *Gaudin*, azt írta *Charette* Párisi tzimborás társainak, hogy ő nem folytathattya tovább a' hadakozást, és ha contrarevolutiót akarnak indítani, tehát *Párisban* kell azt el kezdeni 's a' t. Más Convent tagjai is azt állatták, 's *Tallien* is bizonyította, hogy egy centrális commissiójok legyen a' Rojalistáknak *Párisban*. *Talot* azt javasolta, hogy az ott lappangó Chouánsok, és emigránsok ellen egy katoná commissió állitassék fel.

A' Fr. érmádiának *Rénuson* lett által költözése és előmenetelei tellyes reménységgel táplál-

lyák a' Párisiakat, a' majdan következendő békeség eránt, és tökéletesen el hitették azt magokkal, hogy ezen történet a' Német Birodalommal való békességet mind úntalan hátráltató akadályokat el fogja háritani. — — — — A' *Thionvillei Merlin* mondatik ezen planum szerzőjének lenni, a' ki minekutánna a' Közjóra ügyeiő Commissió egészlen le tett vólna a' Fr. ármádiának Rénuson való által küldetéséről, ő újjobban sürgette, 's végbe, is vitte.

Nemtsak a' békesség dolgával, és a' finántziának hanyatló állapottyával, hanem a' megromlott erköltsi állapotnak meg jobbitásával is sok baja fog lenni ezután a' Fr. respublikának. — Az erköltsi jóság nélkül, *így szóllott nem régiben egy Convent tagja*, lehetetlen a' respublikának felállani. *Montesquío* Generális Helvétziai számki-
vetésében egy könyvetskét irt a' Fr. finántziáról, mellyben mint *Filosofus* hazájának mostani erköltsi romlottságát is le festette. A' többi közt ekként fejezte ki magát: "A' közönséges erköltsök, *úgymond*, tökéletesen semmivé lesznek az egymás után fenn álló és ismét el muló magános tehetségeknek zürzavarjai közt. Soha sem vólt Fr. Országban a' maga meg ölés, a' kétségbe esésnek ez a' magzattya, olly nagy mértékben, mint most. Mindenütt nyomorúsággal fenyeget az erköltstelen bújaság, a' békételesség, a' papiros pénznek bővsége, ezen nagy bujaságnak az oka. A' hasznos mesterségek alább szállottak, és szerentsétlenné lettek a' jó polgárok. Lehetetlen az erköltsi romlottság közt állandónak lenni a' szabadság országának 's a' t. Nosza tehát respublikánknak felállítói, igyekezzetek a' gonofzságnak ezen bimbóit semmivé tenni. Ti magatok jól tudgyátok, hogy a' virtus nélkül lehetetlen el kezdett alkotmánytokat tökéletességre vinni. A' múlt hólnapnak 28-dikán néhai *Mária Antónia* királynénak belső szoba aszszonya, *Marsand* aszszonyság tulajdon kvártélyában a' leg kegyetlenebb módra meg öle-

tett, a' gyilkos fejét, kezeit, mellyeit le vagdalta, a' testét az ágy alá vetette, és a' mi betses jófzágot talált, fel szedte 's el vitte.

A' közönséges adó éránt azt végzette a' Convent, hogy a' Frantzia respublika 4-dik esztendejének kezdetétől, t. i. Sept. 24-dik napjától fogva minden közönséges adónak fele vagy kélsz pénzben, vagy assignátában fizetessék ki — Az 1793-dik esztendőbeli adózásnak módja véte-tett formául. A' melly gabona termő földekért ennekelötte 100 livra adót kellett fizetni, az új adófizetés módja szerént, 50 livrát tiszta buzában, gabonában, árpában, 's zabban kell ki fizetni, 50 livrát pedig kélsz, avagy papiros pénzben. — Minden lakos köteles adajának $\frac{3}{4}$ részét Nov. 20-ik napjáig, az utólsó $\frac{1}{4}$ részét pedig Dec. 20-dikáig ki fizetni, valaki a' meg határozott időre ki nem fogja a' reá vetett adót fizetni, egész adaját búzával kell ki fizetni; hogyha pedig még hofszabb időre halasztya azt, executio fog reá küldetni. Mindenütt tárházak fognak építetni, 's azokba tölteni az adóban fizetendő gabona, hogy ekképen semmi szükséget ne szenvedjen ennekutánna a' Fr. respublika.

A' múlt Septembernek ntólsó napján tartatott gyűllésben olvastatott fel a' *Dovayi Merlinnek* az a' projectuma, melly szerént a' Frantziák által el foglaltatott tartományokat öszve kellene a' Frantzia respublikával tsatolni. *Armand* ellenkező értelemben vólt e' tárgy eránt: Gondollyátok e', *úgymond* ő, hogy Európa bé húnnyt szemekkel nézné e' dolgot? — Gondollyátok e', hogy egy mé-rő serpenyöbe tehetjük magunkat az egész Európával? — Gondollyátok e', hogy az ellenünk hadakozó Fejedelmeknek erejek egészlen el fogyott? gondollyátok e', hogy még azok a' fejedelmek is, a' kikkel már meg békéltünk, állandóak lennének barátságunkban, hogyha a' töllök el foglaltatott tartományokat nekiek viszszanem adnánk? A' ha-di szerentse álhatatlan szokott lenni, a' ki ma

győzedelmeskedik, hólnap meg győzetik ellenségétől. Mennél nagyobb valamely nemzet, mennél tovább terjednek ki határjai, annál nagyobb veszedelemmel küszködik, annál több katonaságra, 's annál több költségre is vagyon szüksége. Jobb minékünk a' jobb móddal való békesség a' sok tartományoknak birásánál, hadi költségeinknek vissza térítését sem kívánhattuk ellenségeinktől, mivel nem ők indítottak ellenünk háborút, hanem mi ők ellenek 's a' t.

Az *Octob.* 2-dik napján tartatott gyűlésben különbözőkülönbféle leveleket olvasott fel *Cambaces* a' Közjóra ügyelő Commissionának képében, a' mellyeket a' *Ligerisi* osztályba ment nemzeti képviselők *Feury*, *Bourdon de l' Oise*, és *Dual* küldötteknek, és a' mellyekben ott való foglalatoságaikról számot adtanak. Ezen leveleknek rövid summája ez: Sept. 28 dik napján közönségesen ki hirdettük az új Constitutiót, és a' Conventnek 2/3 részét tárgyzó decretumot — néhányat az utolsó zenebonának indítói közül el fogattunk. E' napnak estéjén generál marsot verettek a' *Dreuxi* contrarevolutionisták, hogy segítségekre mehessenek, a' mint mondták, az új patriótáknak; hanem ottan is helyre állítatott a' tsendesség. Sept. 30-dikán öszve kaptak dragónyosaink a' rebellisekkel, az elsőbbek 15 embert vágtak le, 's 30-at fogtak el az utólsóbbak közül. Mintegy 30 Chouáns el bújt a' bokorba, hanem ki nyilatkozván ők is fel adták magokat. A' pártosoknak el fogatott fejei büntetés véget a' bírák kezébe fognak adatni; a' haza védelmező vitézei közül ketten kaptak sebet ezen kis tsatában. — Most már olly nagy tsendesség vagyon *Dreuxben* és *Nancoutban*, mintha leg kissebb zenebona sem történt volna azokban, egynéhány Rojalista és Chouáns háborították meg a' tsendességet 's a' t.

A' *Sept.* 24-dikén történt tsatáról illyetén tudósítás olvastatott fel a' Conventben: Sept. 23-dikán a' *Nekkár* vizén által üztük az ellenséget,

más nap ismét rajtok mentünk, és elejénte nekünk szolgált a' hadi szerentse; hanem számos seregek és artilléria küldetvén az ellenségnek segítségére, sok ágyúinkat haszon vétel nélkül valóká tették, egy kavalléria corpus körül kerítvén infantériánkat, a' 139-dik brigádának 3 dik batallionját el fogták, és tsak két tizt, és 150 köz ember menekedhetett meg kezekből. Az első és 2-dik batallion 80 embert vesztettek, kik töbnire mind a' *Nekkár* vizébe fúltak. *Dufrat* brigadéros Generális olly rendbe állította, 's annyira meg bátorította a' maga két batallionját, hogy tellyeséggel által nem vághatta azon magát a' cavalléria, e' két batallion ditsőségesen vízfíza húzta magát, és tsak egy tiztet vesztett el; hanem maga a' brigadéros Generális elfogatott, egy compánia lovas artilleria el vesztette ágyúit; egy szóval 1200 respublikánusból álló vesztességünk vólt ezen a' napon.

Spanyól Ország.

A' két királyi hertzeg alszszonyoknak menyegzőjök *Lajos* király napján ment végbe. Gróf *Florida Biancának*, a' ki tudnillik azért küldetett exiliumba, hogy a' Fr. nemzet ellen indítatott háborút nemtsak nem javasolta, hanem Spanyól Országra nézve káros következésünek is tartotta, tellyes szabadtságot adott a' király, hogy ott lakhassék, a' hol nékie tettzeni fog, tsak *Madritt* városában és a' több királyi residentziákban nem. Jólzágai is ki vétettek a' sequestrum alól, és vízfíza adattak előbbi titulusai, és fizetése. Úgy mondatik, hogy Gróf *Aranda*, és több számkivetésbe küldetett nevezetes személyek is hasonló királyi kegyelemben fognak részcsitetni.

A' későbbi *Madritti* tudósítások szerént, a' múlt Aug. 25-dikén ment végbe, az *Ildefonsói* királyi palotában a' két királyi hertzeg alszszonyoknak menyegzőjök, úgymint *Mária Louisának* a'

Pármái örökös hertzeggel, *Mária Amáliának* pedig *Antal Paskális* hertzeggel, a' Spanyol királynak testvérjével, minekutánna a' Szentséges Pápa dispensációja oda érkezett volna. Ezen menyegzői innepnek tiszteletére minden udvari ministerek, fő kormányozók, Európai követek, a' fő nemesség, és a' királynénak udvari dámai megjelentenek. Az öszve párosítást a' *Lisbonai* Patriárka, és kardinál vitte végbe. Nemcsak a' királyi udvar, hanem az egész város mély örömbemerültek. A' vendégség három egész nap tartott, esténként meg vólt a' királyi palota világositva. A' *Figuerási* erősségnek Frantziák kezébe lett adása miatt *Tortosába* fogságba küldetett tisztek is szabadon bocsátattak ezen alkalmatósággal.

A' Fr. respublikával kötött békességnek *Cadixban* lett ki hirdetése után, mind a' kacao, mind a' nádméz árra alább szállott; minden parantsolatok, a' mellyek a' Frantziákkal való háborút tárgyaztak, vízfíza vétettek, és azok a' három transport hajók is, a' mellyeken a' *Wendei* osztályba kellett volna a' Frantzia emigránsokat vinni, ellenkező parantsolatokat vettek. Illyenképen szabad tettzésekre hagyatott ezeknek a' szerentsetlen embereknek az országban való megmaradás vagy másuvá való menetel, a' kiknek kedvek lészzen az ott való maradásra, hajlékokat, és néhány örökségeket fog nékiek a' király ajándékozni. —

S v é c i a.

A' Fels.Svéciai király különös ahétatosságra való innep napot rendelt a' Teremtő azon kegyelmességének meg hálalására, mellyet ez idei bővaratás által azon Országhoz ki nyilatkoztatott. — Ez iránt ki hirdetetett Kir. parantsolattyában a' többek közt ezeket lehet olvasni: A' midőn más országok a' pufztító háború alatt vérrel verejtékeznek, akkor a' békességnek jóltévő gyümöltsei

újabb erőt adakoznak a' sok szerentsélségek szélvezzei által sokáig hányatott hazánkna. Más Státusoknak lakosai, alkotmányaik erőszakosan öfzve szakadt köteleinek terhe és nyughatatlansága alatt nyögnek; ellenben Svécia Országna tsendessége szerentsésen fenn tartatik — Az övegy királné vilziza ment Stokholmba az *Urlichsthal* királyi nyári várbaól, és ott is fog maradni a' télen, hanem a' jövő tavaszszal egy ifjú királné fog abba bé menni. Kire esik ez a' szerentsés sors, nem jelentik a' Stokholmi levelek.

Magyar Ország.

Pestről 13-dik Octob. A' múlt hólnapna 21-dikén tartatott Fels. hertzegi Locumtenensünknek mind Pest Vármegye örökös Fő Ispányána, *Budán* az Ország házában pompás istellatiója, holott fel gyülekezevén nemtsak *Pest* Vármegyének tagjai, hanem töbnire az egész Ország Vármegyeinek válogatott fényes küldötjei, annyira díszesítették ezen emlékezetes napot, hogy sem szavam, sem pennám nints annak ki fejezésére. Hertzeg Fő Ispányunkat Primás Ö Eminentziája instellálta szép deák beszéddel, kinek szavaira olly különös beszéddel és hathatósképen felelt hertzeg Fő Ispányunk, hogy mindenektől leg nagyobb ditséretet érdemlett mind az érthetőségre, mind válogatott szavaira nézve. E' napon asztal terítetett 500 személyre, 's bált is tartott nemtsak a' maga juhainak, hanem más akolból valóknak is, ez a' meg becsülhetetlen, 's maga javait mindenekkel közleni kívánó nagy és fő pálszor. 22-dikben Ö Királyi hertzegsége vendéglette meg a' fel gyülekezett főbb és alsóbb rangú úri rendeket. 23 dikán *Pesten* a' Vármegye köz gyüllésében bé iktatott Administra-tora Mélt. Personalis *Nagy József* úr ö nagysága, ki is magyarul tartott beszédje által különös ditséretet szerzett magána, úgy fő Notáriusunk *Onodi Zsigmond* úr is, a' ki ezen beszédet vilzisonozta. Ezen nap újra az egész Vármegyét meg

vendéglette hertzeg Primás Ő eminentziája; estvére pedig olly különös jó rendű balt adott királyi Locumtenensünk Ő hertzege, hogy az öröm és vigasság miatt azt sem tudtuk, mit mivellyünk.

E' mostan folyó hólnapnak 8-dikán Gróf *Teleky József* Ő Excellentiája mint korona őrző a' királyi lakó helyben, a' hol a' Sz. Korona tartatik, Mélt. Camerae Praeses *Széchen Sándor* úr Ő Excellentiája által a' hitnek le tétele mellett béavattatott, a' kik mind ketten olly ditső deák beszédet tartottak, hogy a' leg nagyobb irigység sem találhatna benne hibát.

* * *

A' Pisoni Seminariumban Physicat tanított világi Pap Tisztelendő *Hedlmar György* úr Logicae, Metaphisicae, ac Philosophiae Moralis Professorrá változtatott a' Pisoni Királyi Academiában. Hasonló katedrát nyert ugyan azon Tudományokban a' Pétsi Academiánál Tisztelendő *Wladimir Mihály* úr, a' ki Bájai káplán volt.

* * *

Tek. Bars, Bihar, Esztergom, Fejér, Gömör, Heves, Komárom, Krassó, Nógrád, Pest, Sáros, Somogy, Temes, Tólna, Ugotsa és Zólyom Vármegyéknek nagy érdemű Fő és All-Jegyzőit alázatosan kéri a' Magy. Almanak Szerzője, ne halaszák továbbra a' megyejeibéli tisztviselők közt ezen esztendőben történt változásokat néki megküldeni; másként kéntelen lesz azon Vármegyéknek tisztviselőit könyvéből ki hagyni.